

VERENIGING VRIENDEN VAN PARK DARWIN

JAARVERSLAG 2023

2023 was opnieuw een geweldig tuinjaar. Niets dan lof viel ons ten deel.

Het was ook het jaar van de invalcoördinatoren. Een doorslaand succes was dat. Na een korte verdiepingscursus en, voorafgaand aan de invalbeurt, een goede voorbereiding kan elke tuinier als tuincoördinator invallen en hiervoor een vrijwilligersvergoeding ontvangen. Je moet wel feeling voor het werk hebben. Het werden er uiteindelijk 7. Aan het eind van het jaar had dit systeem zelfs 3 nieuwe vaste tuincoördinatoren opgeleverd en was een, na het vertrek van Lizette Oostendorp wegens haar groenopleiding, dreigend tekort daaraan afgewend. We kunnen gewoon voort! Ook nu Bea Steenvoorden haar coördinatiewerk heeft moeten neerleggen.

Er is dit jaar goed gewerkt. Hoe gezond het werk is blijkt wel uit de feestelijkste verjaardag ooit die we mochten beleven van een van de meest actieve tuiniers. Jorien Rooijmans genoot zelf zichtbaar en hield een mooie toespraak. Ze werd 90 en gelijk maar erelid, ons eerste.

HOOGTIJDAGEN

Het hoogtepunt is telkenjare de Open Dag. Steevast prachtweert. Dit jaar in de volkomen droge en warmste junimaand ooit. De partytent was dus weer nodig tegen de zon. Er werden zo'n 125 mensen geteld, iets minder dan gewend. Het strand lokte meer! Maar in de tuin was van alles te doen, te bewonderen, te kopen en te nuttigen. Mooie foto's in de nieuwsbrief.

Of was het hoogtepunt de boekettendag in september? Die was buitengewoon druk bezocht, je kon over de hoofden lopen. Men komt ervoor van heinde en ver. Vrijwilligers, leden en ook donateurs kunnen gratis een mooi bos bloemen plukken, alle andere bezoekers tegen een kleine vergoeding. De winst van die dag (ruim €700 ook aan verkoop van stekjes, kaarten, tassen en wat niet al) kunnen we goed gebruiken. 300 bezoekers? 22 toevallige passanten. Het restant der stekjes werd geschonken aan de tuin naast kerkgebouw De Bron (de Groene Hub).

En een vrijwilligersdag eind november in de Hortus Botanicus, de tuiniers in het zonnetje met een cadeau (boek naar keuze, bijvoorbeeld over paddenstoelen) en beloningen voor sommigen zoals de dagelijkse openers en sluiters van hekken, mannen van zware klussen en de websitebeheerder.

ONDERZOEK EN EDUCATIE

We doen ook aan onderzoek. Bijentelling en vlindertelling. Vooral rosse metselbijen en steenhommels, en koolwitjes en boomblauwtjes. We telden er meer dan vorig jaar. Toevallig geschiktere weersomstandigheden, gaat het (door ons ecologisch beheer) beter met de natuur in de Bloementuin, of leren we beter tellen? De toekomst zal het leren, want we gaan ermee door.

Educatie gaat een steeds grotere rol spelen. In 2023 werden gegeven: een verdiepingscursus speciaal voor tuincoördinatoren; verdiepingscursussen voor alle tuiniers met een theoriedeel (bijv. de voortplanting van planten) en een praktijkdeel (aan de slag met pincet en microscoop); natuurlijk de vier minituincursussen per seizoen met een wandeling door de tuin voor alle Vrienden, waar je veel van opsteekt voor je eigen tuin; en een cursus materiaalonderhoud voor coördinatoren in Hollandse Rading. Behalve de laatste cursus, werd al deze educatie weer verzorgd door Maartje der Kinderen, die vroeger onze tuinbeheerder was, daarvoor nu te ver weg woont, maar op deze manier toch verbonden blijft met de Bloementuin. We blijven haar in ons hart sluiten. Het vloeit allemaal voort uit ons educatieplan van verleden jaar.

En of dat nog niet genoeg is: jaarlijks geeft ons lid Wilma Caris een schildercursus voor haar eigen cursisten in de tuin, de producten daarvan worden geregeld tentoongesteld in de 'kooi': de ruimte waar we ons groenafval storten en die na een telefoontje snel wordt geleegd: weken werk; één hap en weg is alles weer. Dank, stadsdeel!

Voor het tweede jaar op rij kwam Maarten Frankenhuis, voormalig directeur van Artis, in ons (kleine) tuinhuis een middaglezing geven, ditmaal over Artis in de oorlog. Je staat versteld. Hij heeft nog stof.

Het tuinhuis bewees zeer goede diensten. Maar de Gemeente slaagt er maar niet in het eigenaarschap definitief te regelen. Valt het tuinhuis nu onder de afdeling Vastgoed of onder de afdeling Groen? Dat maakt verschil uit! Hopelijk kristalliseert zich dat eens uit.

TUINWERK en info

De tuiniers begonnen het jaar met een geslaagde winterlunch, de eerste weer na corona, waarvoor het bestuur smakelijk aangeklede boterhammen, salades en taarten had klaargemaakt. Het was mooi weer, bijna lente, velen waren gekomen.

En de corebusiness zelf, het tuinwerk dan? U kent het ritme zo langzamerhand wel: snoeien van de dode stengels met de bosmaaier, snoeisel rapen, hakselen, compost verspreiden, vroeg onkruid weghalen, blijven wieden, soms een plant indammen enzovoorts. We werkten in goede harmonie onder strakke leiding van Marije en de vaste tuincoördinatoren. Zie Marijes nieuwe tuinbeheerplan 2024; staat veel over 2023 in. De door haar en de coördinatoren geproduceerde (en weer aangepaste) bordertekeningen bewezen het hele jaar door goede diensten. We weten al vroeg waar wat hoort te staan, handig als je wilt verplaatsen. Dit jaar kwamen daar bollentekeningen bij, want het is belangrijk te weten waar de bollen zullen opkomen, die zijn in 'vlekken' tussen de vaste planten gepoot. De meeste zijn er nog, enkele zijn spoorloos, door vraat? door overvloedige regen?

Tuin vrijwilligers (tuiniers) hadden we steeds genoeg, campagne voeren was nooit nodig. Eind december waren er 50 vaste tuiniers (met een harde kern van 30). Op zaterdag werkte de tuincoördinator vaak alleen en dat is niet leuk. Gelukkig: toch nog nieuwe aanmeldingen juist voor die dag. Maandag en woensdag is er altijd iets bijzonders: traktaties (o.a. van de burens) voor de vrijwilligers (waarvoor dank!). In dit overigens recordregenrijke jaar viel een werkdag of 10 door het weer uit. Woensdagen waren gemiddeld het drukst.

Voor een paar noodlijdende fruitbomen (sierappel en -pruim) haalden we de expert van de gemeente erbij, van wie de toehoorders veel opstaken. Uiteindelijk begrepen we van hem, dat het om een boomschimmel ging. Het is een moeilijk vak. Er is geen remedie. Marije besloot echter voor deze bomen smeewortelgier te bereiden. Die smeewortel bloeit in de tuin, de bladeren knip je af en stop je onder water. We bewaarden het goedje achter het tuinhuis waar het flink stonk. We behandelden die bomen er tweemaal mee. Ziedaar, het lijkt te werken. Volgend jaar nog eens.

Marije beschrijft dat mooi in de nieuwsbrief van september (nr. 31). Lees die 4 nieuwsbrieven van dit jaar nog eens, ze staan op de website. Ze zijn de moeite waard. Vooral wat Marije over de tuin schrijft. Over onkruiden lees je nuttige informatie in een pakkende stijl. Er zijn verslagen van bijen- en vlindertelling. Wat een foto's. Anna redigeert ze.

Marije schreef ook teksten over onze planten voor de plantendatabase. Webmaster Jules Schaper maakt QR-codes bij de teksten en vervolgens maakt Bea hiermee de QR-bordjes voor in de tuin. Ze houdt dat goed bij en plaatst de bordjes steeds bij de planten in bloei. Soms ga ik op een vrije dag met mijn smartphone de tuin in en lees wat teksten. Doe dat ook!

Bij wortelonkruiden staan (nog) geen bordjes. Wat die betreft, tegen heksenkruid leek dit jaar geen kruid gewassen, en helianten staken overal de kop op. Kattenstaart en paardenbloem: weg ermee, Verder viel het wel mee door frequente controles. We hebben nu eenmaal een vaste-plantentuin uit de jaren '60, en dan wil je ze weg hebben.

Hakselen deden we een paar maal professioneel met een goede hakselaar (machine). Het haksel is langs de heggen een mooie bedekking tegen onkruid op die paden. Later in het jaar hakselden we zelfs de taaie plataanbladeren, nog exoten ook; die vergaan anders maar langzaam. Bleek lastig voor de hakselaar.

Het stadsdeel deed weer de jaarlijkse snoei van de taxushagen, ná de boekettendag, daar was overreding voor nodig. De samenwerking met het stadsdeel verliep qua werkzaamheden verder prima. Op een paar plekken op paden langs heggen lieten we ook het taxusafval liggen, als experiment.

Nieuwe planten en bollen bestelden we bij De Warande in Vorden.

Beregening was nogal een probleem, sommige regenpunten waren kapotgemaaid bij de grote snoei. We moesten de planten op die plekken zelf begieten, een zwaar en bewerkelijk klusje. De beregening is inmiddels overgenomen door een andere firma en gerepareerd. We hebben er geen omkijken meer naar.

ANDERE TUINZAKEN

We hadden ook iets heel nieuws. Egelhuisjes. Want de naaktslakken moeten we te lijf gaan, die eten alles op. Ze zijn egelvoer. Tegenwoordig zijn die huisjes in. Steekt nauw: alleen egels mogen erin! Aan de zijkanten van de tuin maakte we entree-openingen in een lage schutting voor ze. Ze zijn gesignaleerd.

Vogelhuisjes worden goed bewoond, maar er zijn ook dode kuikens aangetroffen, ouders bleven weg. Jos Brouwer kijkt ze jaarlijks na.

Of de insectenhôtels bewoond worden? Waarschijnlijk sporadisch. Op één daarvan staat zomaar een elegant sculptuurtje; van onbekende origine.

De tuin werd goed door publiek bezocht, registreren doen we dat niet. Maar tijdens werkdagen passeren er altijd wel 10 mensen, op mooie dagen zeker 20. Dus in de loop van de hele dag dan wel 40. Natuurlijk ook vaak ouderen met rolstoelen en begeleiding uit wooncentra in de omgeving.

We deden meer. Met Kerst maakten we 150 kerststukjes die we verspreidden over die wooncentra en buurthuizen. Wat een positieve reacties!

Op de altijd drukke Amsteldorpdag stonden we met een kraam om mensen te informeren over en te enthousiasmeren voor de Bloementuin.

DE VERENIGING

Overleg over subsidie met de overheid is steeds een lastige zaak. Ik verwijs naar de financiële eindverantwoording. Uiteindelijk werden al onze aanvragen gehonoreerd, dankzij de goede financiële vastlegging door de penningmeester en de overtuigingskracht van de voorzitter.

Het bestuur bleef ongewijzigd. De penningmeester werd herbenoemd.

De Algemene Ledenvergadering in april in Het Hoekhuis in Amsteldorp verliep vlekkeloos. Er was nu wel ruim een quorum. Nieuwe statuten, nodig wegens een nieuwe wet op de verenigingen (WBTR) vorig jaar, zie jaarverslag 2022, werden aangenomen en ook het aan de nieuwe statuten aangepaste huishoudelijk reglement werd overgenomen. Vermeldenswaard is, dat de nieuwe notaris nog nooit zulke kritische vragen had gekregen over de statutenwijzingen die het kantoor had voorgesteld; die had daar grote waardering voor. Dat zit dus wel goed. **MET DE NIEUWE STATUTEN IS EEN QUORUM NOG BELANRIJKER, DUS KOM MET VOLDOENDE IN 2024! OF MACHTIG EEN ANDER LID.**

Er waren eind 2023 70 vrijwilligers, 255 leden en 66 donateurs (leden die meer betalen dan de vaste contributie worden ook genoteerd als donateur). Ook is er een grote groep (155)

belangstellenden die niet betalen maar wel de nieuwsbrief en uitnodigingen voor tuinevenementen ontvangen. Dus samen ruim 500 Vrienden.

Marije deelde op de jaarvergadering over haar tuinbeheerplan mee, dat gestreefd wordt naar een vierseizoenstuin, met dus ook in de winter iets te zien. Toekomstmuziek. Alle plannen staan op de website.

Jules onderhoudt de website. Onze Facebook-pagina wordt goed bezocht. De veel gelezen nieuwsbrief werd al genoemd.

De Amsterdamse MAVO (DAM) organiseerde voor een aantal leerlingen in de onderbouw een schoolstage ('snuffelstage') bij ons in het kader van het aandachtsgebied Participatie bij het vak Praktisch Werken; men doet daarvoor allerlei vrijwilligerswerk. Ze deden goed hun best en gewoon even met iedereen mee.

We kregen met een financiële meevaller te maken: de afdeling Amsterdam van de Vereniging Groei&Bloei wordt opgeheven - Sonja heeft de opheffingsvergadering bijgewoond - en had nog een batig saldo. Hun voorzitter heeft ons voorgesteld om, nu de nadruk bij ons steeds meer op educatie komt te liggen, die uit hun budget te bekostigen. Ze willen dat twee jaar op zich nemen. Onder alle vrijwilligers is een enquête uitgezet, waarbij hun educatiewensen in kaart zijn gebracht. Vervolgens is er een educatieplan opgesteld. De lessen waaraan behoefte is, zullen dan in 2024 en 2025 worden gegeven, bekostigd door G&B.

De tuiniers en andere vrijwilligers gingen in augustus samen op excursie; het schitterende Gimborn-arboretum ('Nationaal Bomenmuseum') bij Doorn. Iets mooiers is er niet.

In het voorjaar waren we met een kleine groep in de voorzomer, toch nog mooi weer, in de kleine maar bloemrijke Theetuin in Weesp.

De vereniging Geheugen van Oost hield haar jaarvergadering in ons tuinhuis; we boden ze een rondleiding aan in de tuin.

En er is nog iets te melden. Onze tuin maakt deel uit van de Spinozawandeling van het Humanistisch Verbond (HV). Tot dit jaar waren her en der in de stad in parken en parkjes zitbanken voorzien van een elegant kunstwerk, bij ons werd de kop van Spinoza verbeeld. Het HV heeft in zijn wijsheid besloten deze kunstwerken door iets eenvoudigers te vervangen. Via een QR-code op de bank bij de ingang naar de Bloementuin kun je nog wel naar onze voorzitter luisteren.

Ook in ons rosarium wil het HV zo'n bank hebben. Daartoe is een opknapbeurt een voorwaarde. Het Park Darwin (de hele groenzone van het Darwinplantsoen) blijft een aandachtspunt. Nog steeds ziet het rosarium er niet acceptabel uit.

Als waterberging en als hondenlosloopgebied blijft Park Darwin voor Amsterdam-Oost onmisbaar. In feite wordt het park even goed bezocht als de Bloementuin, vooral door hondenbezitters. Het park wordt door het stadsdeel goed onderhouden.

Zo blijven er altijd dingen te wensen over. Het streven blijft: handhaving van de Bloementuin als rustpunt in Tuindorp Frankendael (Jeruzalem). Die is in het zomerseizoen een lust voor het oog.

Namens het bestuur

Sonja Vetter - Samuels (vz.), Joke Jansen Schoonhoven (penn.), Anna Tomson (secr.) en Marije Maitland (beh.)

Jan Dijk, secretaris verslaglegging